

De zagerijsector

Situatieschets van de Belgische
zagerijsector in 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1 Methodologie	4
1.1 Steekproefmethode	4
1.2 Vragenlijst	4
2 Resultaten	5
2.1 De zagerijsector	5
2.1.1 Naaldhout-, loofhout- en gemengde zagerijen	5
2.1.2 Evolutie van het aantal zagerijen	6
2.1.3 Certificering	8
2.2 De loofhoutzagerijen	9
2.2.1 Rondhoutverbruik van de loofhoutzagerijen	9
2.2.2 Productie van de loofhoutzagerijen	12
2.2.3 Opwaardering van de loofhoutproducten	13
2.2.4 Vermarketing	14
2.2.5 Bijkomende bemerkingen	15
2.3 De naaldhoutzagerijen	16
2.3.1 Houtverbruik van de sector	16
2.3.2 Productie van naaldhoutzagerijen	19
2.3.3 Opwaardering van de naaldhoutproducten	21
2.3.4 Vermarketing	24
Conclusie en perspectief	28
Bibliografie	30
Bijlage	31

Inleiding

Het is onder mensen uit de sector en daarbuiten ondertussen alom bekend dat het aantal zagerijen in België al decennialang afneemt. Dit werd gestaafd door voorgaande studies in 1989, 1996, 2010 en 2017. Deze studie, waarvan de resultaten op een soortgelijke manier via bedrijfsbezoeken vergaard zijn in de eerste jaarthelft van 2021, geeft een update van de eerdere sectoroverzichten.

Net zoals voordien bespreken we niet alleen het aantal zagerijen, maar geven we ook een gedetailleerd beeld van hun karakteristieken (rondhoutverbruik, bevoorradings, uitdagingen, ...). Dit moet andere stakeholders uit de houtkolom, zoals bosbeheerders en -eigenaars, alsook beleidsmakers in staat stellen om hun acties beter af te stemmen op de realiteit in de sector. Hoewel de algemene tendensen in de zagerijsector zich lijken door te zetten en de uitdagingen grotendeels onveranderd blijven, is de vraag naar naaldhout én loofhout het laatste half jaar sterk gestegen (vanaf eind 2020). Dit heeft er mede voor gezorgd dat naaldhoutzagerijen na de lage prijzen van de afgelopen jaren ten gevolge van het overaanbod door de schorskevercrisis, hun prijzen vanaf eind 2020 hebben kunnen opkrikken. Loofhoutzagerijen lijken te volgen, maar dit gaat langzamer. Ondertussen zien we wel ook opnieuw een toename van de prijzen op stam, wat de marges voor de zagerijen opnieuw doet afnemen. Om maar te zeggen dat de laatste jaren voor de houtkolom, de zagerijen inbegrepen, zeer volatiele jaren geweest zijn: eerst het overaanbod van schorskever(naald)hout, daarna gedwongen sluiting door de Covid-epidemie en daarna een enorme toename van de vraag, o.a. door particulieren die aan het klussen sloegen als tijdverdrijf tijdens de lockdown, maar ook door een toename van de vraag op de internationale markt.

Verder mogen we de maatschappelijke uitdagingen rond klimaat en biodiversiteit niet vergeten. Zagerijen blijven een cruciale schakel in het voortbestaan van onze bossen én onze lokale houtvoorziening. Zonder lokale zagerijen geen klimaatvriendelijke kast, tafel of houten huis. Zonder zagerijen verliezen onze bossen veel meer van hun economische relevantie. In een wereld waarin waarde uitgedrukt wordt in monetaire termen, is dit een weinig wenselijk gegeven. De niet-monetaire waarde van bossen (zoals biodiversiteit, rustplek, ...) wordt mede door de zagerijen beter gevrijwaard. Met behulp van hun economische insteek, dragen zagerijen bij aan het blijven voortbestaan en hopelijk uitbreiding van ons bosareaal. Bossen zijn uiteindelijk namelijk zoveel meer dan de hoeveelheid euro's die we er aan toe kunnen kennen ...

1. Methodologie

1.1 Steekproefmethode

Eerst werd geteld hoeveel zagerijen er in België actief zijn op basis van de volgende informatiebronnen:

- Fonds voor Bestaanszekerheid voor de zagerijen en aanverwante nijverheden (Paritair Subcomité 125.02);
- Databank van de Belgische Houtconfederatie en van het Office Économique Wallon du Bois

Vervolgens werd telefonisch contact opgenomen met elk van de bedrijven om de aard van hun activiteit na te gaan en ze in te delen volgens de jaarlijkse hoeveelheid rondhout die ze verbruiken en de soort hout die ze verwerken (loofhout, naaldhout of gemengd).

We deelden de zagerijen telkens in op basis van drie categorieën:

- Het Gewest (Vlaanderen, Wallonië)
- Het type zagerij (loofhout, naaldhout of gemengd)
- Het verbruiksvolume (m³ rondhout/jaar)

Tabel 1 geeft de categorieën weer volgens hun jaarlijkse rondhoutverbruik.

Na de telling werd een gelaagde steekproef uitgevoerd volgens een willekeurig steekproefpercentage van 50%. In 2011 ging Sylvie Boldrini al op dezelfde manier tewerk tijdens het onderzoek van de Nationale Zagerijfederatie.

1.2 Vragenlijst

Om de nodige gegevens te verzamelen voor een analyse van de Belgische zagerijsector, stelden we een vragenlijst op aan de hand van een gelijkaardige enquête die Hout Info Bois in 2017 uitvoerde in Wallonië (Houters & Frère, 2017).

De vragenlijst werd vervolgens voorgelegd aan de zaakvoerders van de zagerijen tijdens een gesprek. Dit gebeurde ter plaatse of online tussen maart en mei 2021. Het voordeel van deze methode was dat het responspercentage redelijk hoog lag en dat er minder risico was op misverstanden. Bovendien kwam er vaak extra informatie op tafel tijdens het gesprek.

Tabel 1. Classificatie van zagerijen op basis van hun jaarlijks verbruik

Naaldhoutzagerij of gemengd m ³ rondhout/jaar	Loofhoutzagerij m ³ rondhout/jaar
Minder dan 1500	Minder dan 5000
1 500 tot 5 000	5 000 tot 10 000
5 000 tot 10 000	10 000 tot 25 000
Meer dan 10 000	25 000 tot 50 000
	Meer dan 50 000

2. Resultaten

2.1 De zagerijsector

2.1.1 Naaldhout-, loofhout- en gemengde zagerijen

In 2020 waren er 95 zagerijen actief in België, waarvan 33 naaldhoutzagerijen en 62 loofhout- en gemengde zagerijen. Bij een gemengde zagerij bestaat ten minste 25% van de productie uit loof- of naaldhout (CTBA, 2001).

In dit onderzoek worden loofhoutzagerijen en gemengde zagerijen in dezelfde categorie ingedeeld en onderzocht. Dit doen we eerst en vooral omdat alle gemengde zagerijen eigenlijk loofhoutzagerijen zijn die beslist hebben ook naaldhout te verzagen. Die omschakeling is mogelijk doordat ze over veelzijdige machines beschikken, in tegenstelling tot naaldhoutzagerijen, die met hun geautomatiseerd

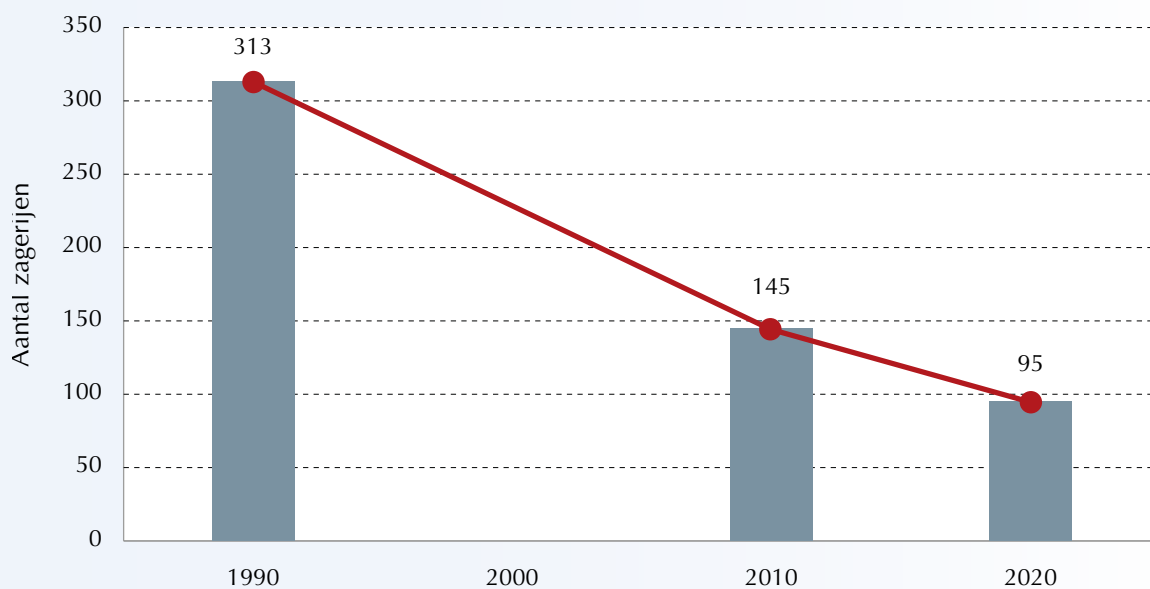
gereedschap niet zijn uitgerust voor het verwerken van loofhout (Houters & Frère, 2017). Ten tweede bleek uit dit onderzoek dat de overgrote meerderheid van de loofhoutzagerijen die ook naaldhout verzagen, dat slechts in beperkte mate doen (<25% van de productie) en daarom niet als gemengd kunnen worden beschouwd. Slechts een zeer klein aantal zagerijen is echt gemengd. Het was dan ook niet relevant om hiervoor een aparte categorie te maken.

2.1.2 Evolutie van het aantal zagerijen

In 1989 waren er in België meer dan 300 zagerijen actief (Nationale Federatie der Zagerijen, 1989). Vandaag zijn er, zoals blijkt uit figuur 1, nog slechts 95 zagerijen, wat neerkomt op een daling met bijna 70% in iets meer dan 30 jaar. Hier zijn vele redenen voor, met als belangrijkste: de toegenomen concurrentie voor grondstoffen, de zware investeringen voor het moderniseren van het materiaal, de moeilijkheid om een overnemer te vinden wanneer een zaakvoerder met pensioen gaat, en het gebrek aan gekwalificeerde en gemotiveerde werknemers.

In 2020 stelden zagerijen zo'n 1.350¹ bedienden en arbeiders tewerk. Dit cijfer houdt geen rekening met zaakvoerders en zelfstandigen.

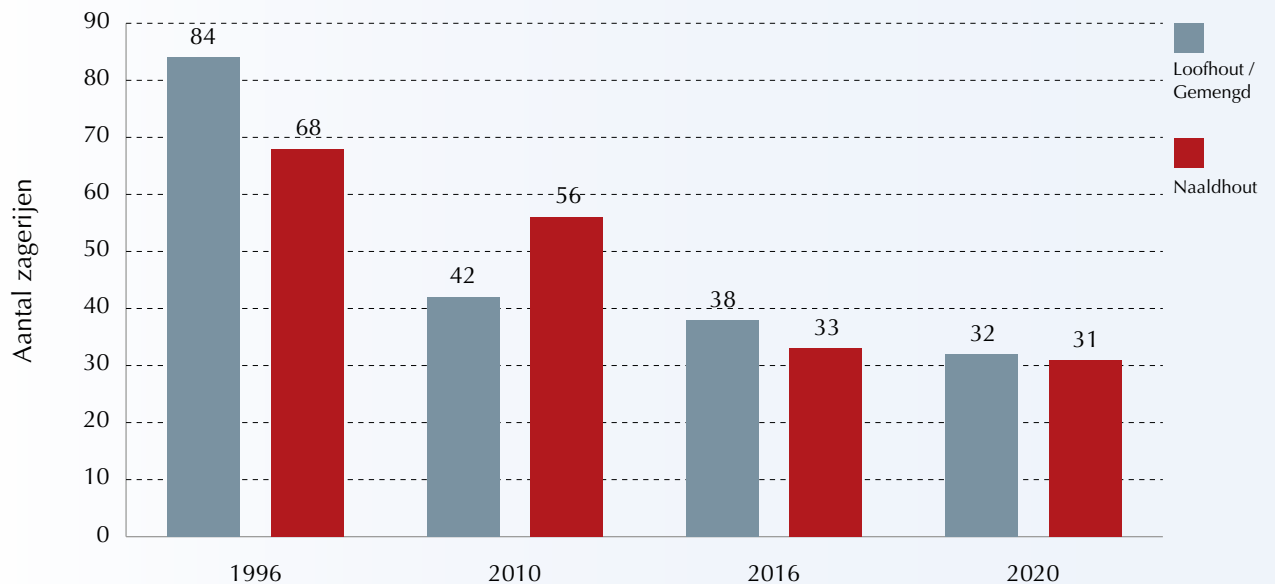
Figuur 1. Evolutie van het aantal zagerijen (loofhout, gemengd en naaldhout) in België tussen 1989 en 2020

¹ Cijfers van het FBZ van het paritaire subcomité 125.02 en PC 200 (Bedienden).

Het ziet er echter naar uit dat in Wallonië de daling van het aantal zagerijen begint te stagneren. Uit een vergelijking tussen de resultaten van de enquête van het Centre de comptabilité, planning et contrôle en het Centre luxembourgeois van de ULB in 1996 in Wallonië en de resultaten van de enquêtes van de NFZ en Hout Info Bois in 2010 en 2016 blijkt dat de daling van het aantal zagerijen in Wallonië de laatste jaren is vertraagd, zoals blijkt uit figuur 2. Tussen 1996 en 2010 zijn er 54 zagerijen verdwenen, tegenover slechts 35 tussen 2010 en 2021, waarvan slechts 8 in de laatste 5 jaar.

Figuur 2. Evolutie van het aantal zagerijen in Wallonië tussen 1996 en 2020

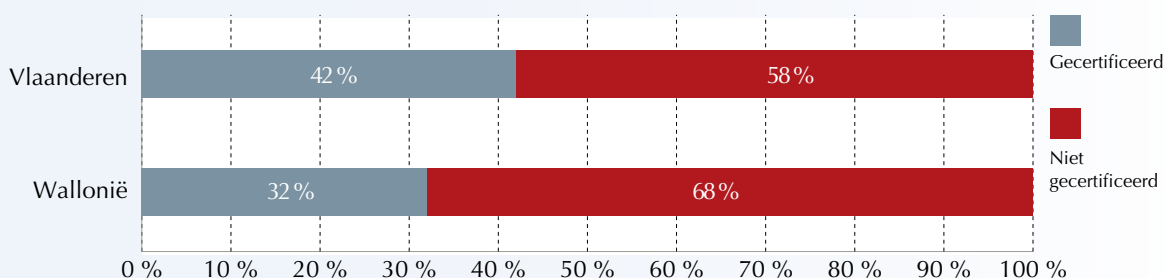
2.1.3 Certificering

FSC en PEFC zijn momenteel de twee meest gebruikte labels voor gecertificeerd hout. In België was 36%² van de bedrijven in de zagerijsector PEFC- en/ of FSC-gecertificeerd in 2020. Uit figuur 3 blijkt dat 42% van de zagerijen in het Vlaamse Gewest gecertificeerd is tegenover 32% in het Waalse Gewest.

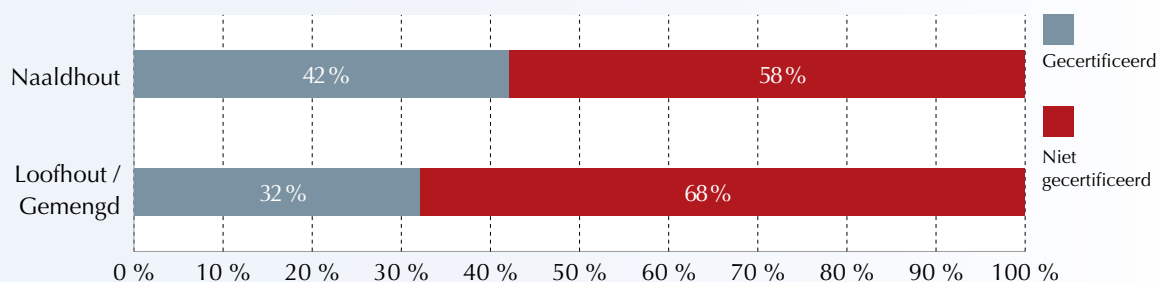
Van alle loofhout-/gemengde zagerijen in België is 32% gecertificeerd, tegenover 42% van de naaldhoutzagerijen (figuur 4). In de naaldhoutsector zijn alle zagerijen in de grote verbruikscategorieën (>25 000 m³ rondhout/jaar) gecertificeerd, wat niet het geval is bij de gemengde en loofhoutzagerijen, waar de certificeringsgraad gelijkmatiger verdeeld is over de verschillende verbruikscategorieën.

Voor gezaagd hout dat wordt gebruikt in de bouw, voor timmerwerk, voor bekistingen en voor verpakkingsdoeleinden is er over het algemeen minder vraag naar certificering, hoewel de vraag lijkt toe te nemen. Voor andere houten producten zoals meubelen, speelgoed, papier, platen en pellets is echter meestal certificering vereist om te garanderen dat zij uit duurzaam beheerde bossen komen. Anderzijds worden sommige van deze producten gemaakt van bijproducten van zagerijen. Voor zagerijen zorgt certificering er in het algemeen voor dat bijproducten gemakkelijker verkocht raken, hoewel ook de vraag naar gecertificeerde gezaagde producten lijkt toe te nemen.

Figuur 3. Percentage gecertificeerde zagerijen per gewest (PEFC en FSC samen)

Figuur 4. Percentage gecertificeerde zagerijen volgens type zagerij (PEFC en FSC samen)

² Cijfers op basis van de FSC- en PEFC-gidsen uit 2020 en de resultaten van deze enquête.

2.2 De loofhoutzagerijen

2.2.1 Rondhoutverbruik van de loofhoutzagerijen

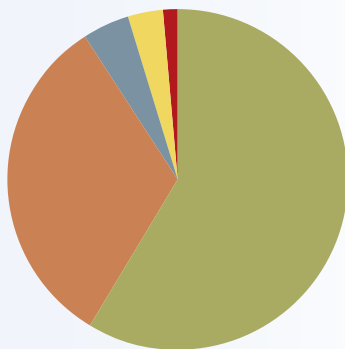
In België

België telt momenteel 62 loofhoutzagerijen. Hun behoefte aan loofrondhout bedraagt ongeveer 217.000 m³/jaar, wat bijna een halvering is ten opzichte van 2010 en wat minder dan een derde is van de hoeveelheid die in 1989 in België verzaagd werd.

Figuur 5 toont dat 41% van de stammen uit het buitenland komt, zijnde onze buurlanden Frankrijk, Nederland, Duitsland en Luxemburg. Dit is een opmerkelijk verschil met 2010, toen slechts 11% uit het buitenland afkomstig was.

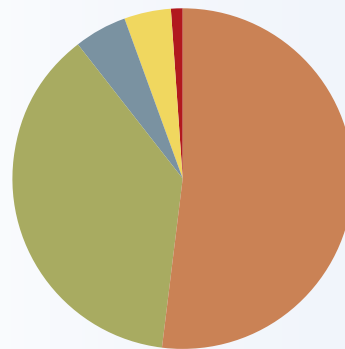
Net zoals in 2010 blijft het populierenhout het bevoorradingsvolume domineren, gevolgd door eik, zoals blijkt uit figuur 6. Wanneer we de percentages optellen voor eik en populier, stellen we vast dat nagenoeg 90% van al het verwerkte loofhout deze twee soorten behelst. Deze twee soorten blijven dus enorm belangrijk voor de loofhoutverwerking. Het valt op dat het volume verzaagde beuk verder gedaald is, omdat de vraag naar beuk in meubilair en dwarsliggers verder is blijven dalen sinds eind jaren '80. In 2009 konden we nog spreken van een aandeel van 16% voor beuk in de totale verzaagde hoeveelheid loofhout, t.o.v. 5% in 2020.

België	58,8 %
Frankrijk	32,4 %
Nederland	4,4 %
Duitsland	3,2 %
Luxemburg	1,5 %

Figuur 5. Herkomst loofhoutstammen in 2020 (totaal: 217.000 m³)

Populier	52,2 %
Eik	37,5 %
Beuk	5,0 %
Es	4,2 %
Andere	1,1 %

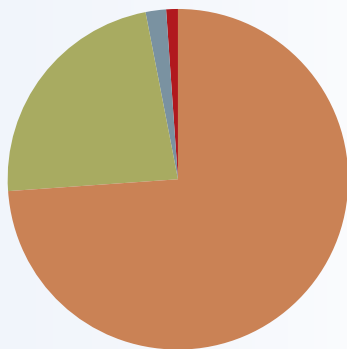
Figuur 6. Verbruik per loofhoutsoort in 2020 (totaal: 217.000m³)

In wat volgt gaan we dieper in op de toch wel uitgesproken gewestelijke verschillen tussen Wallonië en Vlaanderen.

In de gewesten

Hoewel het aantal zagerijen niet zo erg verschilt, is het verbruik per gewest sterk uiteenlopend. Vlaanderen telt 30 loofhoutzagerijen. Samen hebben ze zo'n 142 000 m³ rondhout/jaar nodig, wat ongeveer 66% van de totale Belgische loofhoutbevoorrading vertegenwoordigt. Zoals duidelijk blijkt uit figuur 7, is hun grondstofverbruik bijna voor 3/4de gebaseerd op populierenhout.

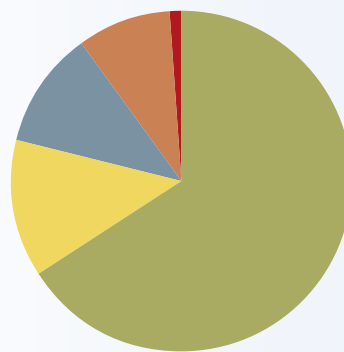
Populier	74 %
Eik	23 %
Beuk	2 %
Andere	1 %

Figuur 7. Rondhoutverbruik per loofhoutsoort in Vlaanderen in 2020 (totaal: 142.000 m³)

In Wallonië daarentegen is de grondstofbehoefte meer gebaseerd op eikenhout. Ze bedraagt nagenoeg 72 000 m³ rondhout/jaar voor 32 loofhoutzagerijen.

Eik	66 %
Es	13 %
Beuk	11 %
Populier	9 %
Andere	1 %

Figuur 8. Rondhoutverbruik per loofhoutsoort in Wallonië in 2020 (totaal: 72 000 m³)

Naast het kwantitatieve aspect zijn ook de kwalitatieve kenmerken van de bevoorrading een verduidelijking waard.

De benodigde kwaliteit

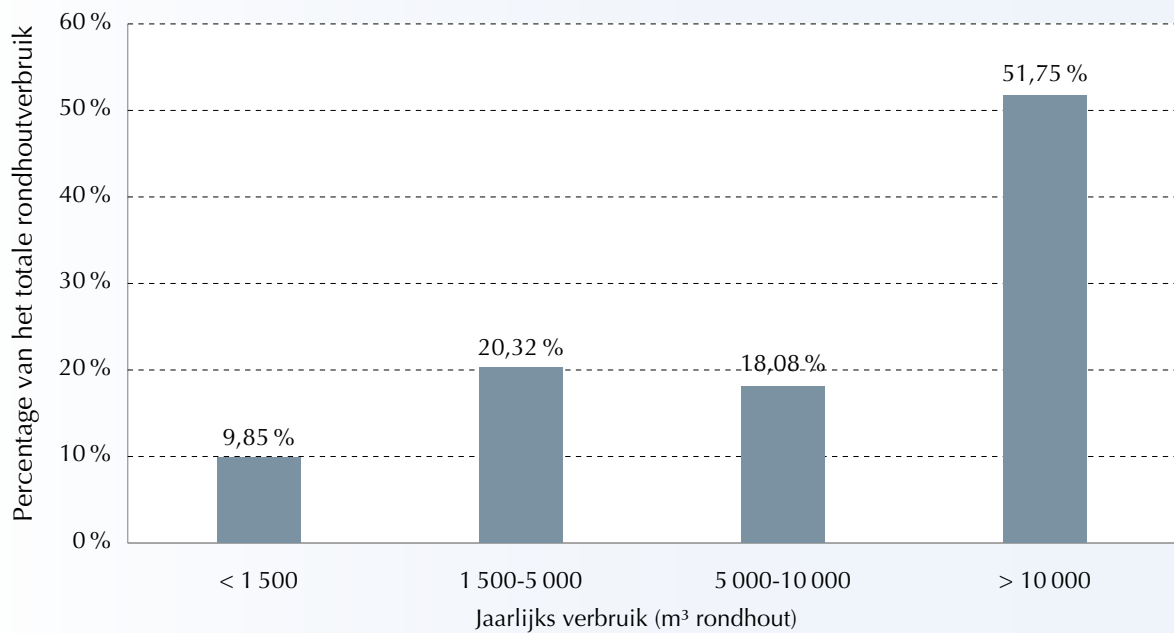
Populierzagerijen werken eerder op volume en gaan dus gemiddeld genomen lagere kwaliteiten (B, C) verwerken dan de meer ambachtelijke eikzagerijen. Hoewel deze laatste ook wel de lagere kwaliteiten kunnen verwerken, opteren ze meestal voor de hogere sortimenten (A) omdat ze meer op kwaliteit gericht zijn dan op kwantiteit. Maar ook dit varieert sterk tussen de zagerijen onderling.

In figuur 9 kunnen we de verdeling zien van het totale rondhoutverbruik per consumptie categorie zagerijen. Ook hier kunnen we zien dat het meeste hout verbruikt wordt door de grotere productie-eenheden, niettegenstaande het relatief grote aantal kleinere zagerijen (zie figuur 10). Deze grotere productie-eenheden zijn vooral populierzagerijen die

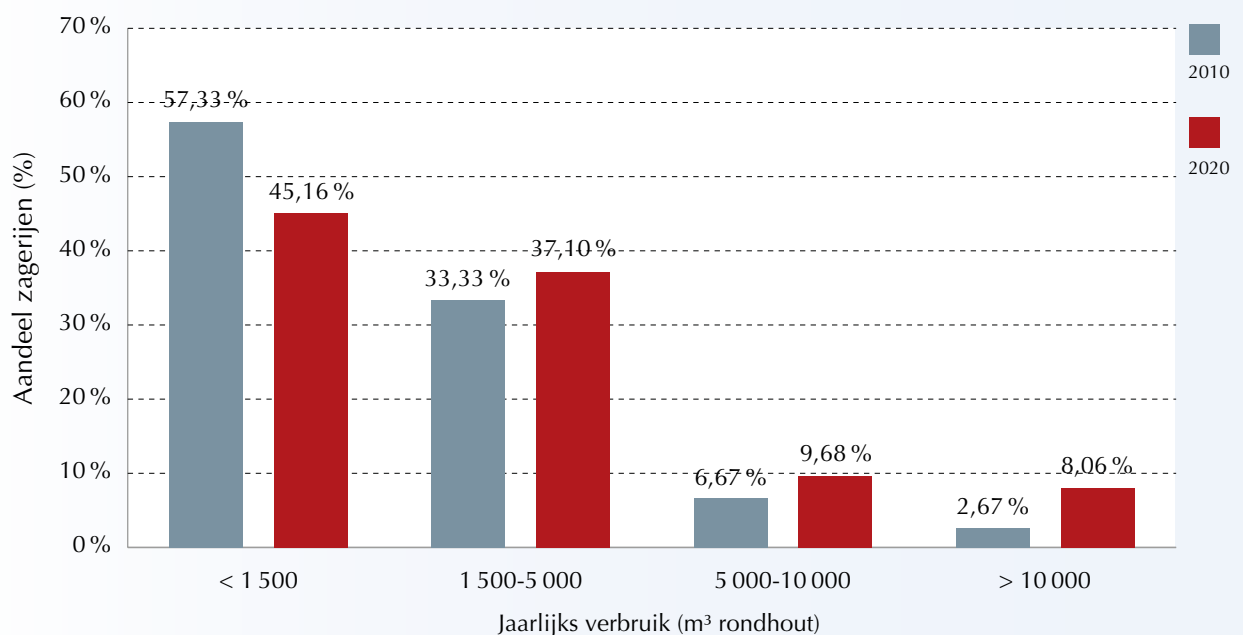
verpakkingen (palletten, kisten, ...) produceren. De meeste eik wordt nog altijd verzaagd in kleinere zagerijen (< 10000 m³ rondhoutverbruik per jaar).

De middendiameter van te verzaagen populier situeert zich rond de 50 à 60 cm, terwijl dit bij eik breder varieert (tussen de 45 en 70 cm).

Figuur 9. Procentueel rondhoutverbruik per consumptie categorie loofhoutzagerijen in België

Figuur 10. Procentuele verdeling van het aantal loofhoutzagerijen per consumptie categorie in 2010 en 2020 in België

Bevoorradingproblemen

Zoals dat het geval was de afgelopen decennia, blijven zagerijen danig worstelen om aan de benodigde hoeveelheid van het gewenste hout te komen, niettegenstaande het dalende aantal zagerijen. De redenen hiervoor zijn een veranderend (publiek) bosbeheer (populier wordt bijvoorbeeld nog steeds aanzien als laagwaardige exoot, met een dalend areaal tot gevolg), een inert regionaal en federaal bos -en houtbeleid dat geen rekening houdt met de noden van de houtverwerkende bedrijven en een steeds groter wordende druk van de export naar China en India (de nabijheid van internationale havens, zoals Antwerpen³).

De eerder vermelde gegevens over de origine van het rondhout, wijzen ook in dezelfde richting: zagerijen moeten van steeds verder hun hout halen⁴, omwille van diezelfde internationale concurrentie voor kwalitatief rondhout. Hoe verder men van de internationale havens gaat, hoe minder die export -en prijsdruk gevoeld wordt.

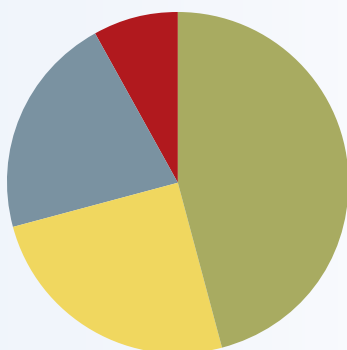
Verschillende zagerijen geven aan dat het 5 voor 12 is voor de sector (of zelfs al later). De vraag moet dringend gesteld worden of we voor onze voorziening in hout en andere houtproducten volledig afhankelijk willen worden van import, of dat er toch de keuze gemaakt wordt om de productie ook hier enigszins te steunen, net zoals in andere landen het geval is.

2.2.2 Productie van de loofhoutzagerijen

De totale productie van de loofhoutzagerijen in België wordt geschat op $\pm 102\,000\text{ m}^3/\text{jaar}$, waarvan een beetje minder dan de helft populierproducten

betreft. Van dit totaal neemt Wallonië $\pm 29\,000\text{ m}^3/\text{jaar}$ voor zijn rekening en Vlaanderen de resterende $83\,000\text{ m}^3$ waarvan meer dan de helft populier. Hoewel het areaal populier afneemt, blijft deze houtsoort dus nog steeds belangrijk voor de verwerkende industrie.

■ Gekantrecht hout en friezen	46 %
■ Bolen en onbekantrecht hout	25 %
■ Geverschaald hout	21 %
■ Andere	8 %

Figuur 11. Verdeling productsoorten loofhout Wallonië in 2020

Figuur 11 geeft de procentuele verdeling weer tussen de verschillende productsoorten, uitsluitend voor Wallonië, vermits we voor Vlaanderen deze info niet hebben kunnen bekomen

Als we deze cijfers vergelijken met de resultaten van een eerdere, soortgelijke enquête in 2010, zien we ook een grote daling van de productie. Dit is niet meer dan een logisch gevolg van het dalende aantal zagerijen en de dalende rondhoutbehoefte. De totale Belgische productie bedroeg in 2010 nog $170\,000\text{ m}^3/\text{jaar}$, wat betekent dat de productie sindsdien met meer dan 40% gedaald is.

³ Voor de (evolutie van de) exportgegevens van o.a. eik en populier, zie Panorabois 2021, OEWB

⁴ En dit terwijl er in Wallonië slechts 65% en in Vlaanderen 70% van de houtaanwas geoogst wordt! Zie ook Panorabois 2021, OEWB.

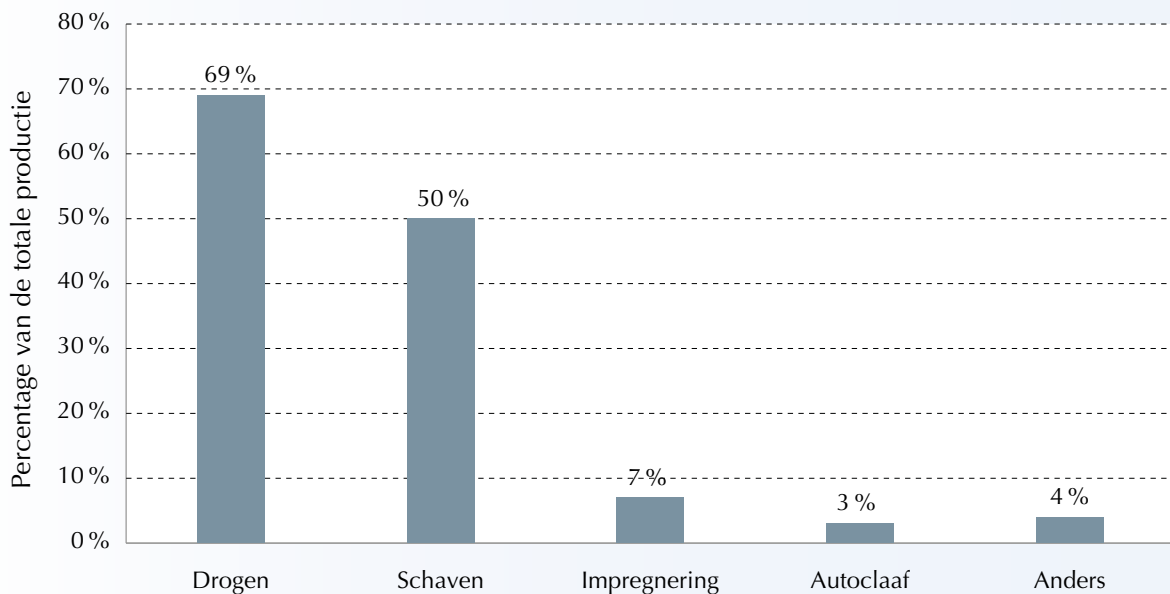
2.2.3 Opwaardering van de loofhoutproducten

Zoals figuur 12 toont, drogen en/of schaven de meeste zagerijen hun producten om tot een hoogwaardigere eindafwerking te komen, wat meestal garant staat voor een hogere winstmarge. De meeste loofhoutzagerijen hebben dan ook 1 of meerdere droogovens, die meestal werken op warme lucht. Hier en daar wordt er door de zagerijen ook een verduurzamingsbehandeling toegepast, maar dit is eerder uitzonderlijk. Populierzagerijen behandelen hun (verpakkings)producten meestal wel volgens de ISPM 15 norm.

Verdere, meer hoogtechnologische innovaties (zoals bijv. vingerlassen of CLT produceren) zijn zo goed als afwezig. Sommige zagerijen beschikken wel over een CNC machine, die opnieuw een hoogwaardigere afwerking toelaat. Het feit dat loofhoutzagerijen weinig – zo zou men kunnen zeggen – innovatief zijn, heeft veel, zonet alles, te maken met het gebrek aan toekomstperspectief omtrent de beschikbaarheid van

de grondstof hout in onze contreien. Dit zowel op puur pragmatisch vlak (de bevoorradingsproblematiek waarvan eerder sprake), als op beleidsmatig vlak waarbij in bosbeheer meer en meer ingezet wordt op recreatie en ecologie, ten koste van productie en economie. Dit zou terug meer in evenwicht moeten komen, en dit is ook perfect mogelijk met de actuele, reeds bestaande bosbeheermethodes. De bedrijven beseffen namelijk wel terdege dat investeringen en innovatie voor meer afgewerkte producten hen extra toegevoegde waarde kan bezorgen. De huidige context is echter geen goed signaal voor de huidige en mogelijk toekomstige bedrijven die afhankelijk zijn van een degelijk lokaal of regionaal aanbod van rondhout.

Figuur 12. Procentuele verdeling van de opwaarderingsmethodes loofhoutzagerijen in 2020 in België

2.2.4 Vermarkting

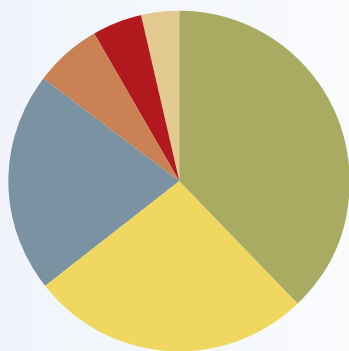
Op nationaal niveau zien we dat net zoals in 2010, de verpakkingsfabrikanten (palletten, kisten, ...) nog steeds – op basis van volume – de belangrijkste klanten zijn van de loofhoutzagerijen (figuur 13), niettegenstaande de nog steeds grote prijsdruk uit voormalige Oostbloklanden voor dit soort producten. Toch is het gewicht van deze productcategorie t.o.v. de andere gedaald en zien we een groter aandeel voor

houthandels en schrijnwerkers. De gegevens over de procentuele verdeling van de omzet per klantengroep hebben we met deze enquête niet gepeild.

In Vlaanderen zien we een grotere proportie voor kisten en palletten dan op nationaal niveau (samengevat onder de noemer verpakkingen in figuur 13), opnieuw omwille van de populierzagerijen die in Vlaanderen gevestigd zijn, die nog steeds een significant volume op de markt brengen (figuur 14).

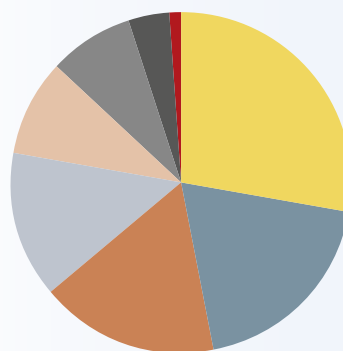
In Wallonië daarentegen valt op dat de productie meer gediversifieerd is, dit omwille van de afwezigheid van soortgelijke populieren productie-eenheden (figuur 15). Moesten we in Vlaanderen de populierzagerijen wegfilteren, zouden we een zeer gelijkaardige verdeling zien in Vlaanderen en Wallonië.

Verpakkingen	37,9 %
Houthandels	26,7 %
Schrijnwerkers	20,9 %
Particulieren	6,3 %
Andere	4,7 %
Industrie	3,5 %

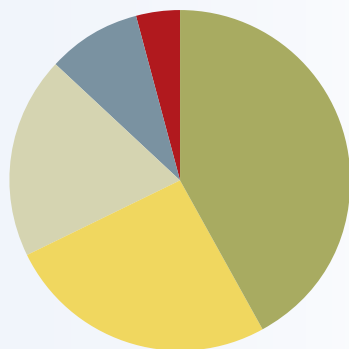
Figuur 13. Verdeling Belgische en buitenlandse kopers van gezaagd loofhout in België in 2020

Houthandels	28 %
Schrijnwerkers	19 %
Particulier	17 %
Timmerman	14 %
Draaierij	9 %
Parket	8 %
Spoorwegen	4 %
Andere	1 %

Figuur 15. Verdeling Belgische en buitenlandse kopers van gezaagd loofhout in Wallonië in 2020

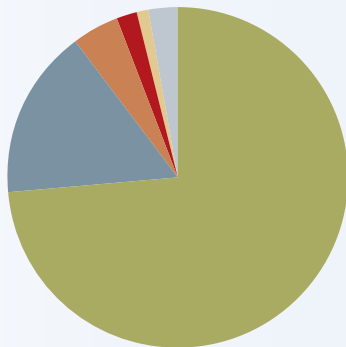
Kisten	42 %
Houthandel	26 %
Palletten	19 %
Schrijnwerkers	9 %
Andere	4 %

Figuur 14. Verdeling Belgische en buitenlandse kopers van gezaagd loofhout in Vlaanderen in 2020

In figuur 16 zien we dat ongeveer $\frac{3}{4}$ de van de loofhoutproducten in België zelf gecommercialiseerd worden. Verder vinden de zagerijen ook nog afzet in de buurlanden.

België	73,64 %
Nederland	16,12 %
Frankrijk	4,62 %
Luxemburg	1,85 %
Spanje	1,15 %
Andere	2,63 %

Figuur 16. Bestemming van de loofhoutproducten in 2020

2.2.5 Bijkomende bemerkingen

Zoals eerder aangehaald blijft de grootste uitdaging voor de loofhoutzagerijen in Vlaanderen én Wallonië de beschikbaarheid van de grondstof, die omwille van export en een traag bos -en houtbeleid moeilijk te verkrijgen is.

Dit wordt verder gestaafd door het gegeven dat de loofhoutzagerijen slechts op 64,7% van hun maximale capaciteit draaien. Hoewel de vraag naar loofhout er wel degelijk is en bovendien stijgt, draaien de zagerijen toch niet op volle capaciteit. De enige reden is omdat er gewoon niet voldoende hout voorhanden is. Dit is een zeer vreemde, onrustwekkende situatie.

Het vinden van geschoold personeel voor de zagerij is het tweede meest geciteerde probleem. Weinigen voelen zich blijkbaar nog geroepen om echt goed te worden in het zagerijberoep.

In eerste instantie zeggen loofhoutzagerijen wel unaniem dat er dringend iets moet gedaan worden om het aanbod van kwalitatief rondhout voor de regionale markt te verbeteren.

2.3 De naaldhoutzagerijen

De meeste Belgische naaldhoutzagerijen (31 van de 33) bevinden zich in Wallonië. De productie van Waalse naaldhoutzagerijen is dan ook goed voor zo'n 93% van de totale Belgische productie van verzaagd naaldhout.

2.3.1 Houtverbruik van de sector

Verbruik

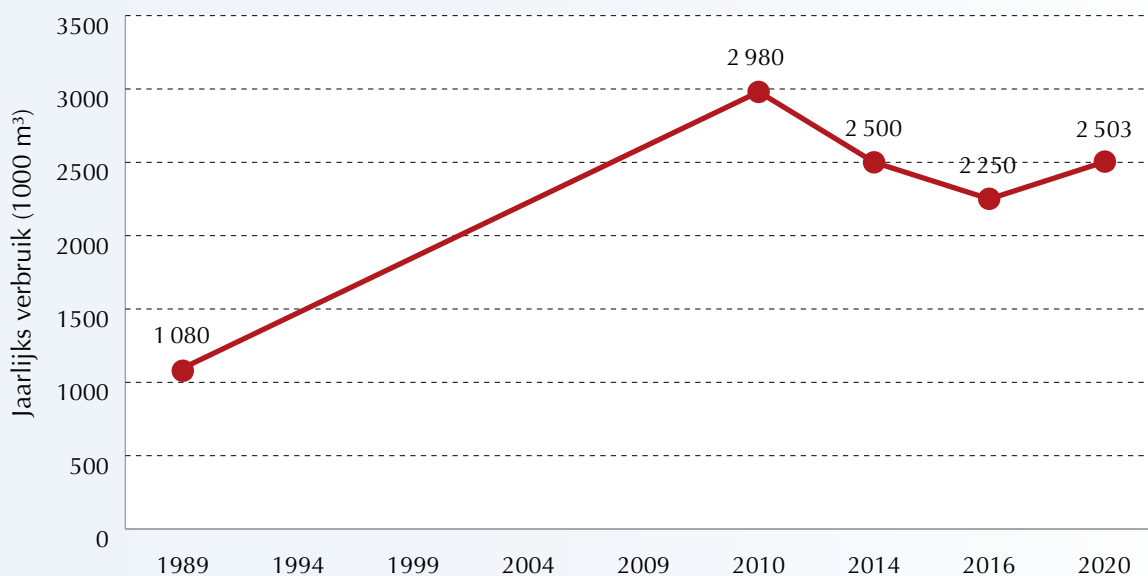
In 2020 heeft de Belgische naaldhoutzagerijsector bijna 2,7 miljoen m³ rondhout verbruikt. Dat is een daling (18%) ten opzichte van het volume van 3,3 miljoen m³ dat in 2010 werd opgetekend. Het huidige verbruik van de Belgische zagerijen vertegenwoordigt meer dan 93% van hun maximumcapaciteit. Redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de gehele Belgische naaldhoutzagerijsector in zijn huidige toestand maximaal 2 890 000 m³ rondhout kan verwerken.

Volgens Panorabois 2021 van het Office Économique Wallon du Bois komt er in Wallonië elk jaar 2 627 152 m³ naaldhout bij. Jaarlijks wordt er 3 218 099 m³ geoogst, ofwel zo'n 122% van de jaar-

lijkse aanwas. De oogst omvat hout voor zagerijen, voor 'rondhoutwerven' (voor het verzagen en verwerken van allerlei soorten palen) en industriële houtproducten (platen, pulp, energiehout). In Wallonië is de houtkap voor zagerijen goed voor ongeveer 78% van de jaarlijkse oogst van naaldhout en 95% van de jaarlijkse aanwas.

Eerdere enquêtes in Wallonië leveren nog bijkomende informatie op, zoals te zien in figuur 17.

Figuur 17. Evolutie van het rondhoutverbruik door naaldhoutzagerijen in Wallonië (1000 m³)

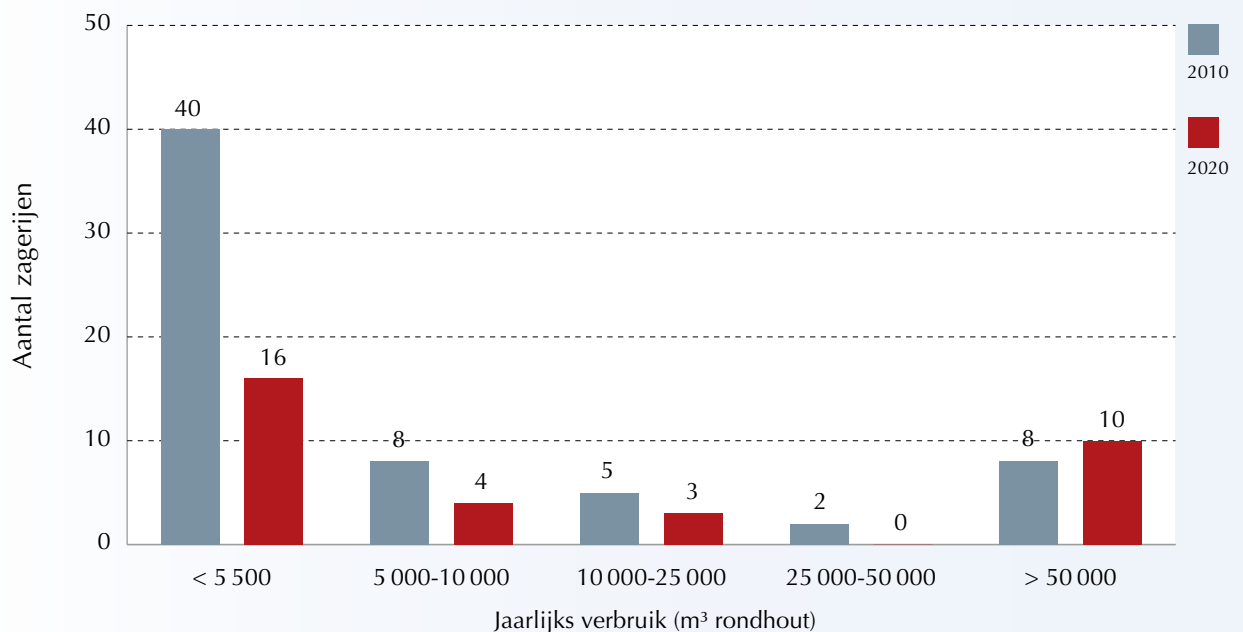

Ten eerste is het jaarlijkse rondhoutverbruik tussen 2016 en 2020 licht gestegen. Dat is te verklaren door de schorskevercrisis, die heeft geleid tot een daling van de prijs van rondhout en een toename van het aanbod van Europees (zowel gezond als aangetast) sparrenhout op de markt. Ten tweede blijkt uit de grafiek dat het verbruik, na een dip in 2016, hetzelfde is gebleven of zelfs iets hoger ligt dan in 2014. In het algemeen is het rondhoutverbruik in de naaldhoutzagerijen sinds 2014 stabiel gebleven.

Het totale volume rondhout dat in zagerijen terecht komt, is de laatste jaren dus weinig veranderd. Maar hoe zit het met het aantal zagerijen en hun verbruik? Figuur 18 vergelijkt de spreiding van de zagerijen, per verbruikscategorie, tussen 2010 en 2020. In 10 jaar tijd is het aantal naaldhoutzagerijen in België met 48% gedaald, van 63 in 2010 naar 33 in 2020. De daling doet zich vooral voor in de categorie kleine zagerijen, namelijk die met een jaarlijks rondhoutverbruik van minder dan 5000 m³. In figuur

18 zien we een kleinere daling van het aantal bedrijven met een verbruik tussen 5000 en 50000 m³. Het aantal naaldhoutzagerijen dat jaarlijks meer dan 50000 m³ stammen verbruikt, is dan weer gestegen ten opzichte van 2010. Figuur 18 toont ook het verschil tussen de daling van het aantal naaldhoutzagerijen (48%) en de daling van het verbruikte volume (18%) tussen 2010 en 2020. Ondanks het verdwijnen van een groot aantal zagerijen, hebben sommige zagerijen hun productie opgevoerd en zijn zij daardoor in hogere verbruikscategorieën terechtgekomen. Net als in andere sectoren merken we ook bij de naaldhoutzagerijen dat de productie zich concentreert in grotere bedrijven.

Figuur 18. Verdeling van het aantal naaldhoutzagerijen per verbruikscategorie in België in 2010 en 2020

Bevoorrading

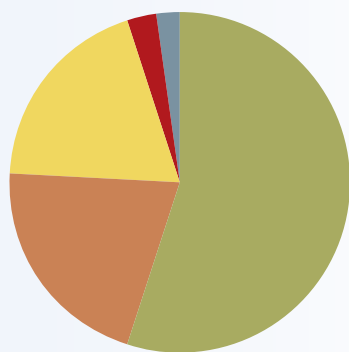
Figuur 19 geeft de herkomst weer van het verbruikte rondhout. In 2020 komt 55% van het rondhout dat door Belgische zagerijen wordt verbruikt uit Belgische bossen. Frankrijk, Duitsland en het Groothertogdom Luxemburg vertegenwoordigen respectievelijk 21%, 19% en 3%. Uit figuur 20 blijkt echter dat de bevoorrading uit deze drie buurlanden veel hoger ligt dan in 2010 en dat het aandeel uit de Belgische bossen aanzienlijk is gedaald.

Figuur 20 laat zien dat 10 jaar geleden slechts 10,5% van de Belgische zagerijen zich bevoorraade in Frankrijk, 6,4% in Duitsland en 0,5% in Luxemburg. Anderzijds was in 2010 nog meer dan 2,6 miljoen m³ rondhout (d.w.z. 80% van het verbruikte naaldhout in 2010) afkomstig uit België, terwijl dat in 2020 slechts 1,5 miljoen m³ was. De grotere bevoorrading uit de buurlanden is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de schorskevercrisis. In Duitsland en Frankrijk was het net als in België van essentieel belang de aangetaste bomen te verwijderen om de schorskevers te bestrijden. Er werd op grote schaal geroooid en gekapt, waardoor enorme hoeveelheden (gezond en aangetast) hout tegen zeer lage prijzen op de markt kwamen. Aangezien de hoeveelheden aangetast hout en dus het aanbod groter waren in Frankrijk en Duitsland, haalden de Belgische zagerijen meer hout uit deze landen. Bovendien zijn de meesten het erover eens dat het aanbod in Duitsland over het algemeen van betere kwaliteit is.

Figuur 21 laat zien dat sparrenhout 83% uitmaakt van het naaldhout dat door Belgische zagerijen wordt verwerkt en verreweg de belangrijkste naaldhoutsoort is die in België wordt verzaagd. Douglas-spar blijft het tweede meest gezaagde naaldhout in België. Het vertegenwoordigt 13% van het volume gezaagde naaldhout in 2020. Den en lariks vertegenwoordigen samen slechts 5% van het gezaagde naaldhout (respectievelijk 3% en 2%). Uit een vergelijking met de resultaten van eerdere onderzoeken in 2010 (figuur 22) en 1989 (figuur 23) blijkt dat het belang van de douglasspar in 2010 aanzienlijk is toegenomen, in tegenstelling tot dat van de grove den (Boldrini, 2011). Vandaag is het aandeel van de spar ten opzichte van 2010 gestegen (waarschijnlijk een gevolg van de schorskevercrisis) en is het aandeel van de den en de douglasspar weinig veranderd. Lariks, daarentegen, wordt momenteel veel minder verwerkt.

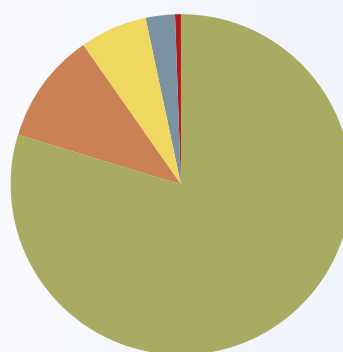
Ondanks het belang van de spar in België, neemt de oppervlakte aan sparrenbossen voortdurend af. Momenteel gaat er zo'n 6 à 7 ha per dag verloren⁵. De bossen die na de oorlog (van 1950 tot 1970) werden aangeplant zijn kaprijp, terwijl de jongere worden geoogst om te voldoen aan de grote vraag van de primaire verwerkende industrie⁶. Dit resulteert in een oogstpercentage van 120% in Wallonië⁷. Dit wordt nog verscherpt door het feit dat het verjonging van naaldbossen onvoldoende wordt ondersteund. De huidige schorskevercrisis versterkt dit fe-

België	55 %
Frankrijk	21 %
Duitsland	19 %
Luxemburg	3 %
Nederland	2 %

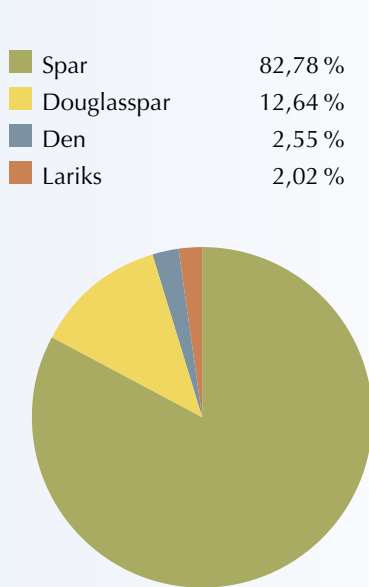
Figuur 19. Herkomst naaldhoutstammen in 2020 (totaal: 2,7 miljoen m³)

België	79,90 %
Frankrijk	10,50 %
Duitsland	6,40 %
Nederland	2,70 %
Luxemburg	0,50 %

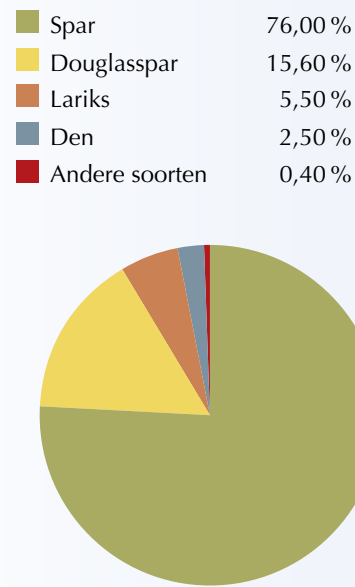

Figuur 20. Herkomst naaldhoutstammen in 2010 (totaal : 3,3 miljoen m³)

nomeen alleen maar (Office Économique Wallon du Bois, 2020). Zal het sparrenbestand in de toekomst kunnen voorzien in de behoeften van de Belgische zagerijsector? Deze vraag blijft vooralsnog onbeantwoord. Er worden echter verschillende pistes overwogen, zoals het inzetten op de douglasspar. Deze soort heeft veel kwaliteiten en zou de spar kunnen vervangen in bossen waar die niet geschikt is voor de ecologische kenmerken van het gebied of waar

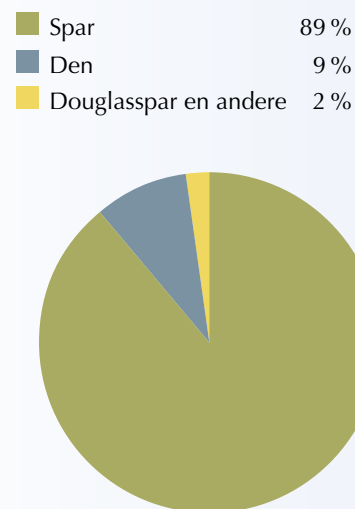

Figuur 21. Naaldhoutbevoorrading in 2020

Figuur 22. Naaldhoutbevoorrading in 2010

de spar niet voldoende aangepast is aan de klimaatverandering (Office Économique Wallon du Bois, 2020). Herbebossen met naaldbomen is sowieso belangrijk. Volgens Panorabois 2021 bestaat slechts 43% van het Waalse bosareaal uit naaldhout, en dat is minder dan wat het Boswetboek voorschrijft.

Figuur 23. Naaldhoutbevoorrading in 1989

⁵ J. Hébert, 2017, Presentatie "De commerciële toekomst van de douglasspar veiligstellen".

⁶ Inventaire Permanent des Ressources Forestières de Wallonie (<http://iprfw.spw.wallonie.be/cy2-evolution.php>)

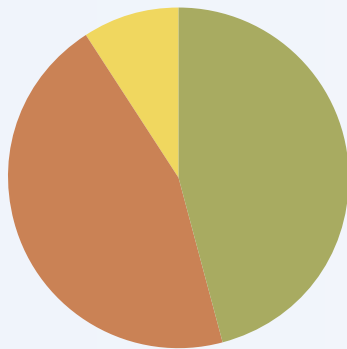
⁷ Jérôme Perin, 2020

Aankoop

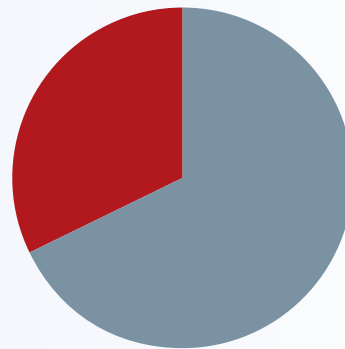
Om de houtbehoefte van de naaldhoutsector zo goed mogelijk in kaart te brengen, moeten we bekijken welke aankoopmogelijkheden er zijn in de sector. In België kan hout op drie verschillende manieren worden aangekocht: hout op stam, hout langs de weg of hout van de exploitant. Figuur 24 toont de aankoopmethodes van naaldhoutzagerijen

per bedrijf. Gemiddeld koopt een zagerij 46% bij de exploitant, 9% hout langs de weg en 45% hout op stam. Ook blijkt dat bedrijven gemiddeld 68% aankopen uit openbare bossen.

■ Bij de exploitant	46 %
■ Hout op stam	45 %
■ Hout langs de weg	9 %

■ Openbare bossen	68 %
■ Private bossen	32 %

Figuur 24. Bevoorrading van naaldhoutzagerijen

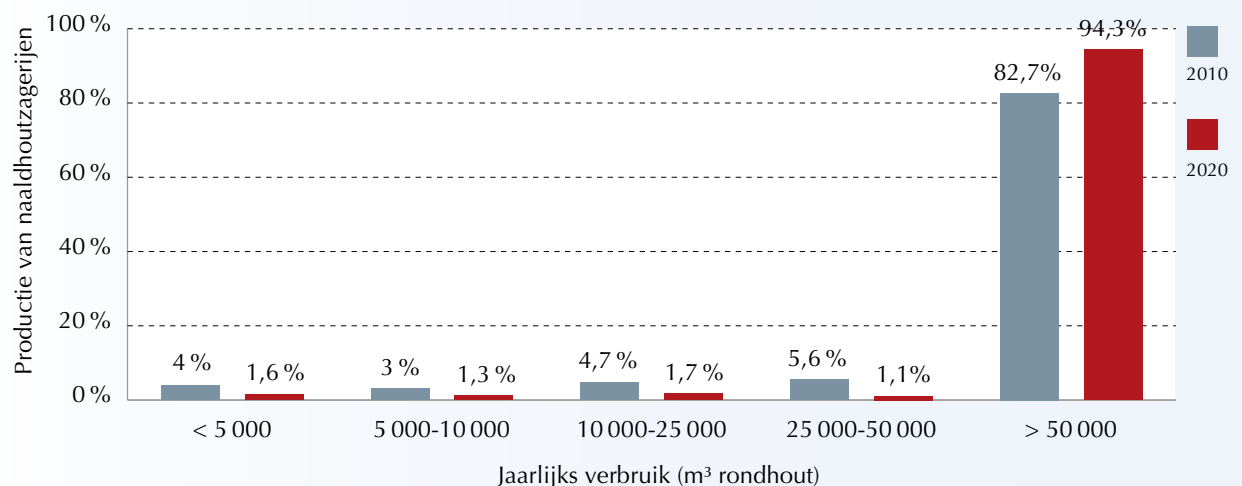
2.3.2 Productie van naaldhoutzagerijen

Volumes

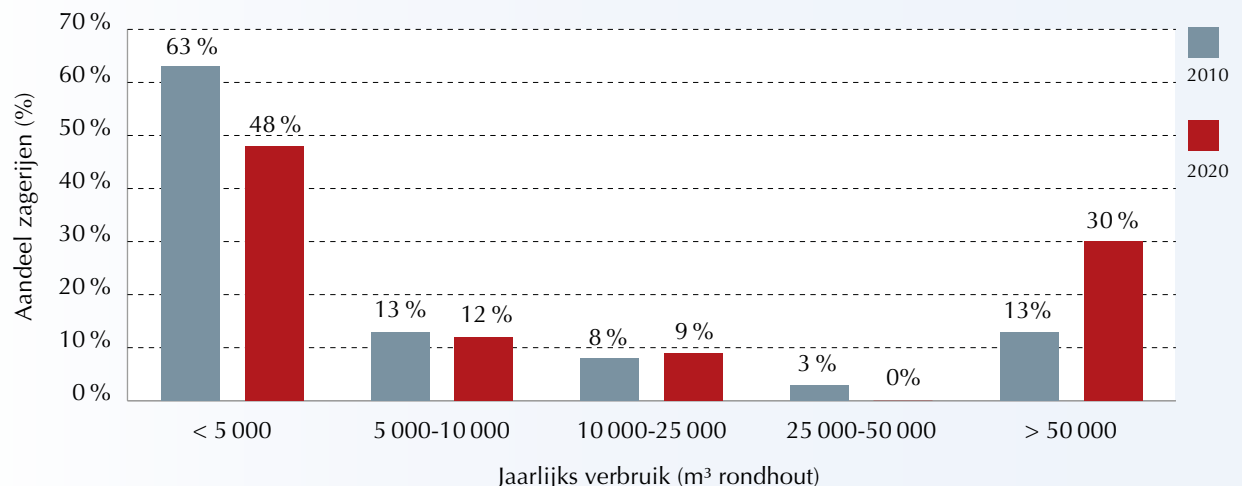
De Belgische naaldhoutzagerijen produceren momenteel jaarlijks 1 460 000 m³ gezaagd hout. De zagerijen die meer dan 50 000 m³ stammen per jaar verbruiken, produceren alleen al meer dan 94% van het totale volume gezaagd hout dat jaarlijks in België wordt geproduceerd. Dat is een stijging met meer dan 10% ten opzichte van 2010, toen zij slechts zo'n 83% van de totale productie uitmaakten. Op figuur

26 zien we dat 30% van de naaldhoutzagerijen in België zulke grote zagerijen zijn. In 2020 bedraagt het aantal kleine, ambachtelijke zagerijen die jaarlijks niet meer dan 5 000 m³ stammen verbruiken, minder dan 50% van het totale aantal naaldhoutzagerijen.

Figuur 25. Verdeling van de totale productie van naaldhoutzagerijen (1,46 miljoen m³) per verbruikscategorie in 2010 en 2020

Figuur 26. Aandeel naaldhoutzagerijen per verbruikscategorie in 2010 en 2020

Een overhaaste analyse van figuur 25 en figuur 26 zou tot de conclusie kunnen leiden dat de grote spelers in de zagerijsector (categorie >50000) marktaandeel hebben veroverd ten koste van kleine en middelgrote zagerijen. Dat is echter slechts gedeeltelijk waar. Als we figuur 18 vergelijken met figuren 25 en 26 zien we dat er gewoon meer grote spelers zijn, wat aantoont dat sommige middelgrote zagerijen hun productie hebben opgevoerd en zo in de hogere categorie zijn terechtgekomen. Er zijn dus twee mogelijke verklaringen voor de toename van het aandeel grote ondernemingen in de totale productie van naaldhoutzagerijen.

De verdwijning van bepaalde zagerijen valt onder meer te verklaren door het feit dat bedrijven hun machinepark niet kunnen moderniseren wegens gebrek aan financiële middelen (CTBA, 2001). Dit fenomeen treft vooral kleine en middelgrote zagerijen, die we als ambachtelijk kunnen beschouwen, en die meestal tweedehands materiaal van andere zagerijen moeten hergebruiken (Chalayer, 2019). Ook de generatiesprong is een oorzaak van het verdwijnen van zagerijen. Zaakvoerders gaan met pensioen, maar de opvolging is niet verzekerd. Zagerijen hebben het ook steeds moeilijker om gekwalificeerde en gemotiveerde werknemers te vinden. Daardoor worden ze verplicht om hun productie terug te draaien of zelfs om hun activiteit volledig stop te zetten.

Gebruik

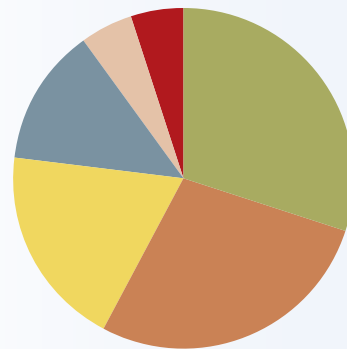
Naaldhoutzagerijen leveren vooral constructiehout (figuur 27). Dit zogenaamde constructiehout wordt aangeboden in de vorm van standaardstukken, die worden opgeslagen en vervolgens verkocht, of lijststukken. De meest voorkomende standaardmaten staan vermeld in tabel 2 (in de bijlage), die gebaseerd is op informatie van 18 Belgische zagerijen en op een literatuurstudie (Boldrini, 2011).

Zoals hierboven vermeld, is de laatste jaren een aanzienlijke hoeveelheid schorskeverhout op de markt gebracht. Dit heeft geleid tot een prijsdaling als gevolg van de wet van vraag en aanbod, en van de veronderstelde inferieure kwaliteit van de stammen en de producten. Het is echter belangrijk te benadrukken dat het merendeel van het aangetaste hout ‘alleen maar’ blauwe vlekken heeft. De mechanische eigenschappen zijn ongewijzigd, en het hout blijft dus perfect geschikt voor constructiedoeleinden. De prijsdaling is vooral te wijten aan angst gebaseerd op het uitzicht van het hout.

Verpakkings- en bekistingshout is goed voor bijna een derde van de productie, zoals blijkt uit figuur 27. Meestal gaat het om secundaire producten van zagerijen (Boldrini, 2011).

Aangezien constructiehout het belangrijkste product van naaldhoutzagerijen is, vereist de CE-markering, die sinds 1 januari 2012 verplicht is, bijzondere aandacht van de zagerijen. De Verordening bouwproducten (CPR – EU 305/2011) legt de CE-markering immers op om het verhandelen van bouwproducten in de EU makkelijker te maken door de nationale voorschriften te harmoniseren. Ze is ook bedoeld om ervoor te zorgen dat bouwproducten geschikt zijn voor het beoogde gebruik, zodat de constructie aan een aantal basiseisen kan voldoen. Momenteel is dit systeem helaas slecht afgestemd op de houtzagerijsector. Het is zowel financieel als praktisch zeer zwaar voor de zagerijen. Het is echter een verplichting. Steeds meer zagerijen passen zich hieraan aan en bieden geclassificeerde en gemarkeerde producten aan.

Klassiek timmerhout	30 %
Planken, verpakking, bekisting	28 %
Skeletbouw	19 %
Gelamineerd hout	13 %
Spanten	5 %
Andere	5 %

Figuur 27. Gebruik naaldhout in 2020

* De tabel is ook te downloaden via de volgende link: www.houtinfo Bois.be/nl/technische-informatie/de-materialen/afmetingen-van-hout/.

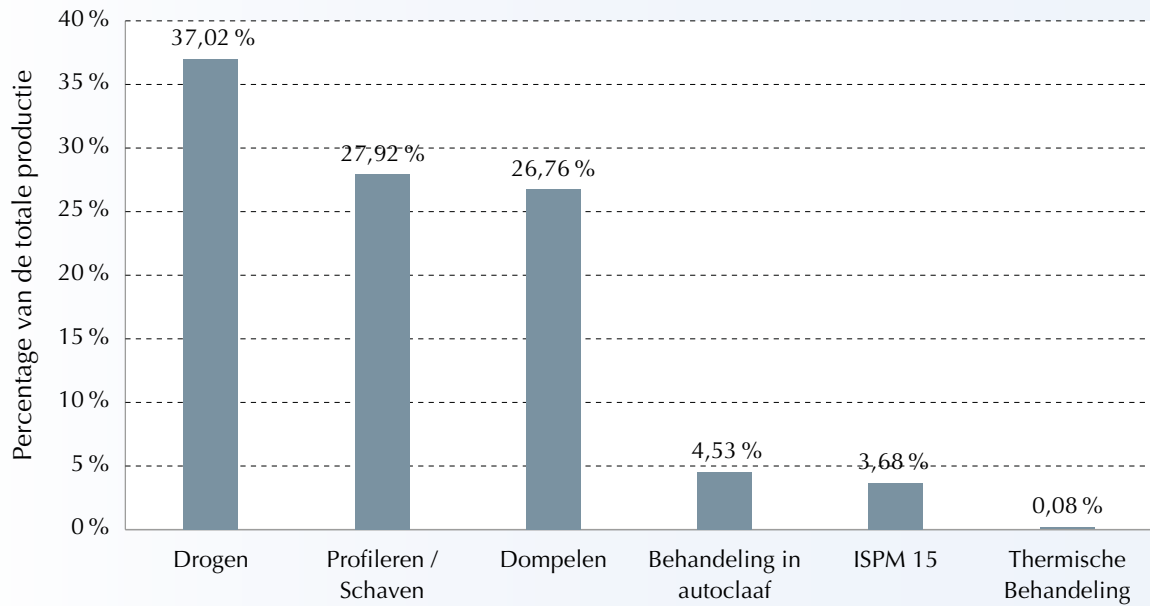
2.3.3 Opwaardering van de naaldhoutproducten

Drogen blijft sinds 2010 de meest voorkomende opwaarderingsmethode bij zagerijen. Op figuur 28 zien we dat 37% van de productie van naaldhoutzagerijen kunstmatig gedroogd wordt, iets minder dan in 2010. Toen bedroeg het aandeel kunstmatig gedroogd naaldhout 44%.

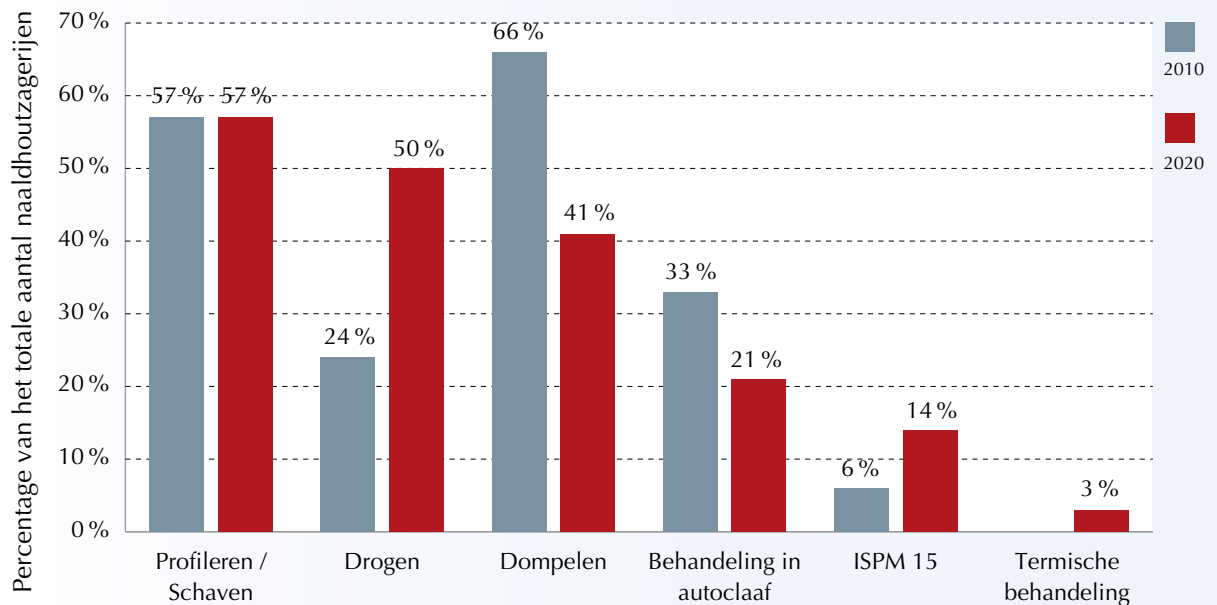
De helft van de naaldhoutzagerijen kiest momenteel voor kunstmatig drogen. Dat is twee keer zoveel als in 2010. Het lijkt dan ook verrassend dat het aantal zagerijen met droogovens in 2020 vergelijkbaar is met dat in 2010. Dat komt echter doordat de meeste zagerijen die sinds 2010 hun activiteiten hebben stopgezet, niet over droogovens beschikten. Het is dus duidelijk: bedrijven moeten volop inzetten op een hoogwaardige afwerking en een duidelijke toegevoegde waarde om hun groei en voortbestaan te verzekeren. In 2020 ligt het aantal naaldhoutzagerijen dat drogen toepast dan ook een stuk hoger.

Schaven/profileren is de op één na meest gebruikte opwaarderingsmethode in naaldhoutzagerijen: bijna 57% van de zagerijen gebruikt deze techniek. Impregneren werd in 2020 vooral toegepast door middelgrote en grote zagerijen: iets meer dan 41% van de zagerijen maakte er gebruik van om hun productie te valoriseren. In 2010 was dat 66%. Deze methode was wijdverbreid in alle categorieën van naaldhoutzagerijen. De ISPM15-behandeling wordt slechts door een minderheid van de zagerijen toegepast, vooral door de zeer grote zagerijen voor het verpakingshout (Boldrini, 2011).

Figuur 28. Opwaardering van de productie van naaldhoutzagerijen in 2020

Figuur 29. Aantal zagerijen die hun productie opwaarderen

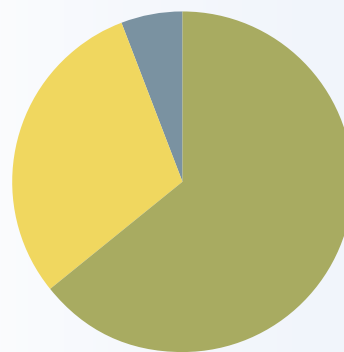
2.3.4 Vermarkting

De verdeling van het type Belgische en buitenlandse kopers van naaldhout in 2020 (figuur 30) lijkt sterk op die van 2010. Het grootste deel van het gezaagde naaldhout (94%) wordt verkocht aan industriële klanten (bouwbedrijven, fabrikanten van gelamineerd hout, palletten en kisten, enz.) en aan houthandelaren. Deze twee soorten afnemers worden over het algemeen bevoorraad door de grootste spelers. Klanten met beperkte behoeften gaan eerder aankloppen bij kleinere zagerijen (Boldrini, 2011).

Ongeveer 61% van het in België gezaagde naaldhout wordt in het buitenland verhandeld. Uit figuur 31 en figuur 32 blijkt dat de export naar de buurlanden evenwichtiger is dan in 2010. Frankrijk voert minder Belgisch gezaagd hout in dan in 2010, maar blijft de grootste buitenlandse koper. Duitsland en Nederland daarentegen hebben hun invoer van Belgisch gezaagd hout aanzienlijk opgevoerd. De export naar Engeland, Ierland, de VS en andere landen is met meer dan 15% gedaald. Voorzichtigheid is echter geboden, aangezien deze cijfers van jaar tot jaar sterk kunnen verschillen, vooral tijdens marktschommelingen zoals de Europese houtindustrie die de afgelopen jaren heeft gekend, met name na de schorskevercrisis, de covid-19-epidemie of de Brexit ...

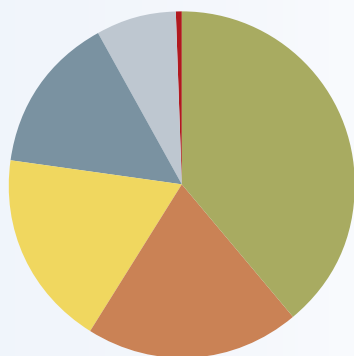
Kon men enkele jaren geleden de concurrentie van het buitenland (bv. Duitsland, Scandinavië of Oost-Europa) nog aanwijzen als het belangrijkste probleem, dan ziet de situatie er in 2020 en 2021 heel anders uit. De verkoop van Europees gezaagd hout zit in de lift: eind 2020 en begin 2021 explodeerde de vraag. Daar zijn heel wat redenen voor: ten eerste de protectionistische wetten in de VS (onder president Trump) die de invoer van Canadees hout beperken, het economisch herstel van het land (na de covid-19-crisis) en de groei van de bouw waardoor de vraag naar constructiehout in de VS is toegenomen. Door het gebrek aan binnenlands gezaagd hout, wendden de VS zich tot Europa, dat 's werelds grootste exporteur van gezaagd hout werd. Naast de VS draagt ook het Chinese herstel sterk bij tot de spanning op de markt. Ten tweede, en op kleinere schaal, investeerden mensen tijdens de coronacrisis volop in hun wooncomfort. Dit leidde tot een stijging van de vraag naar hout – weliswaar minder groot, maar nog steeds aanzienlijk voor de lokale markt (Bays & Sougnez, 2021).

■ Industriële klanten (bouw, palletten, verpakking, ...)	64,4 %
■ Houthandelaars	30,0 %
■ Overige (schrijnwerkers, particulieren, ...)	5,6 %

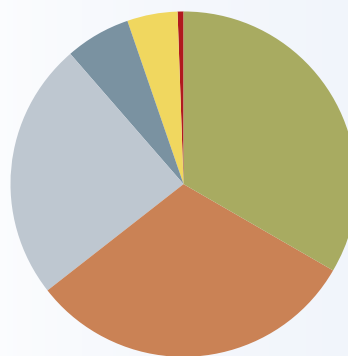
Figuur 30. Belgische en buitenlandse klanten van naaldhoutzagerijen in 2020

België	39,0 %
Frankrijk	20,0 %
Duitsland	18,3 %
Nederland	14,7 %
Engeland, VS, Ierland, ...	7,7 %
Luxemburg	0,3 %

Figuur 31. Bestemming van gezaagd hout in 2020

België	33,6 %
Frankrijk	30,9 %
Engeland, Ierland, Spanje, ...	24,3 %
Nederland	6,0 %
Duitsland	4,7 %
Luxemburg	0,5 %

Figuur 32. Bestemming van gezaagd hout in 2010

Conclusie en perspectief

Het zou een understatement zijn om te zeggen dat de houtsector de laatste jaren wat door elkaar is geschud. De Afrikaanse varkenspest, schorskevers, de covid-19-crisis, ... stuk voor stuk hebben ze een impact gehad op de houtindustrie.

Zagerijen zijn een essentiële schakel in de houtindustrie. Met een unieke knowhow wordt een natuurlijk materiaal geproduceerd uit een hernieuwbare en lokale grondstof. De activiteiten van de zagerijsector passen dan ook perfect in een korte-keten-economie met oog voor lokale werkgelegenheid, hoofdzakelijk op het platteland. Zagerijen hebben een belangrijke economische en sociale functie, ongeacht hun omvang. In België zijn echter slechts 95 zagerijen actief. Het aantal zagerijen gaat al meer dan 30 jaar achteruit. We stellen vast dat de productie zich steeds meer concentreert, waarbij kleine zagerijen verdwijnen ten voordele van de grootste.

In het algemeen kopen Belgische naald- en loofhoutzagerijen momenteel veel meer aan in het buitenland (vooral in Frankrijk en Duitsland) dan in 2010.

In 2020 verbruikte de sector van de loofhoutzagerijen 217000 m³ rondhout, een daling met zo'n 45% ten opzichte van 2010. In de naaldhoutsector was dat 2,7 miljoen m³, een daling met 18%. In Wallonië deed de daling (bij naald- en loofhoutzagerijen) zich vooral voor tussen 2010 en 2014. Sindsdien zijn de hoeveelheden weinig veranderd.

Bij de naaldhoutzagerijen is de stagnerende hoeveelheid verbruikt stamhout zeker een gevolg van de schorskevercrisis, die ertoe heeft geleid dat een grote hoeveelheid aangetast vurenhout op de markt kwam voor snelle verwerking. Zoals Sylvie Boldrini schrijft in haar rapport van 2011 over de zagerijsector, hebben de naaldhoutzagerijen echter al jaren te kampen met een beperkt aanbod van gezonde stammen. Het is zeer waarschijnlijk dat op korte termijn de wanverhouding tussen de behoefte aan en de beschikbaarheid van naaldhoutstammen alleen maar zal verergeren. De komende jaren zal de hoeveelheid Waalse sparren op de markt waarschijnlijk drastisch afnemen. Een deel van dit volume kan worden gecompenseerd met douglasspar, die zeker een veelbelovende toekomst heeft, zowel voor de bosbouw als voor de toegevoegde waarde. Door de diversificatie zouden ook de volumes van lariks en dennen op langere termijn moeten toenemen.

Voor de loofhoutzagerijen wordt de concurrentie uit het buitenland steeds groter. Ondanks de grote vraag van de afgelopen jaren blijft de bevoorrading van rondhout zeer moeilijk: de zagerijen werken gemiddeld op 65% van hun capaciteit.

Eind 2020 en begin 2021 was de markt voor gezaagd hout van Belgische en Europese oorsprong zeer gunstig voor de zagerijsector als gevolg van een uitzonderlijk hoge vraag. De vraag blijft of deze situatie zal voortduren. Deze situatie doet echter niets af aan de reële problemen waarmee de sector te kampen heeft, nu en in de komende jaren.

Daarom moeten verschillende maatregelen worden genomen en/of versterkt om de sector te ondersteunen, bijvoorbeeld:

- Zorgen voor voldoende bosproductie om de huidige zagerijen te bevoorraden, die 92,6% naaldhout, 3,9% populier en 2,8% eikenhout verbruiken.
- Een regelgevend en/of ondersteunend kader vastleggen voor een kwalitatieve bevoorrading van de Belgische zagerijen.
- Onderzoek opzetten en ondersteunen om innovatie aan te moedigen. Vooral in de loofhoutsector is het van belang om nieuwe afzetmogelijkheden te creëren en producten met meer toegevoegde waarde te ontwikkelen.
- Zowel gebruikers als verwerkers bewustmaken van de specifieke kenmerken van andere, minder courante soorten, om het aanbod van de zagerijen te diversifiëren op het vlak van soorten.
- Opleidingen ontwikkelen en beroepen in de houtsector promoten om het tekort aan gekwalificeerde en gemotiveerde arbeidskrachten op te vullen.
- Lobbyen bij de overheid om de positie van de houtsector te versterken op het vlak van milieu.
- De communicatie en marketing rond hout als ecologisch en lokaal materiaal versterken.
- Onderzoek doen naar bosbouw die beantwoordt aan de klimaatdoelstellingen en die tegelijk garant staat voor de bevoorrading van de bedrijven uit de primaire houtbewerking, voldoende inkomsten voor de bouseigenaars (exploitatiekosten) en het behoud van de biodiversiteit.
- De samenwerking versterken tussen de toeleveranciers en de afnemers in de sector. Alle spelers zijn met elkaar verbonden en moeten samen aan dezelfde kar trekken.
- Een initiatief op touw zetten, naar het voorbeeld van FrenchTimber, om nieuwe markten aan te boren in het buitenland. Hiermee kunnen we ook de sector voorbereiden op deze nieuwe stap.

De sector heeft momenteel vooral te kampen met problemen op het gebied van de bevoorrading en de aanwerving van personeel. Op langere termijn lijken zich twee grote veranderingen voor te doen: een verandering in de bossen en een verandering in de consumptiegewoonten van de sector en de gebruikers. De sector zal zich alleen aan deze veranderingen kunnen aanpassen als dat samengaat met ondersteuning en met onderzoek om de verwerking te optimaliseren, maar ook om de verschillende soorten in het bos op te waarderen (veel soorten die momenteel in het Belgische bos aanwezig zijn, worden niet of nauwelijks naar waarde geschat).

Hout is een hernieuwbare en nuttige bron in de strijd tegen de klimaatverandering. De nationale en Europese klimaatplannen kunnen dus bijdragen aan de evolutie van de sector door zagerijen te helpen in de verschillende fasen van die evolutie. Het is dan ook noodzakelijk dat beleidsmakers de realiteit van de sector begrijpen en er rekening mee houden. Het is aan de sector om het belang van lokaal hout te blijven aantonen en verdedigen bij de overheid. Alleen op die manier kan de sector een duurzame bijdrage leveren aan de ecologische, economische en sociale uitdagingen van onze tijd.

Bibliografie

BAYS, E., & SOUGNEZ, F. (2021). *Flambée des prix du bois*. Office Économique Wallon du Bois.

BOLDRINI, S. (2011). *De houtzagerijsector in België*. Brussel: Nationale Federatie der Zagerijen.

CENTRE DE COMPTABILITÉ, PLANNING ET CONTRÔLE; CENTRE LUXEMBOURGEOIS DE L'ULB. (1996). *Étude technico-économique des scieries de feuillus et de résineux: rapport final*. Bruxelles, Belgique: ULB.

CHALAYER, M. (2019). *Les évolutions de la scierie française*. Paris: L'Harmattan.

CTBA. (2001). *Manuel Scierie: Techniques et matériels*. Paris, France: CTBA.

FÉDÉRATION NATIONALE DES SCIERIES. (1989). *Questionnaire sur la structure de l'industrie du sciage*. Bruxelles, Belgique: Rapport commandé par la Commission Economie pour l'Europe des Nations Unies.

HOUTERS, B., & FRÈRE, H. (2017). *État du secteur du sciage en Wallonie en 2017*. Bruxelles: Hout Info Bois.

OFFICE ÉCONOMIQUE WALLON DU BOIS. (2020). *Analyse prospective de la récolte en résineux*.

OFFICE ÉCONOMIQUE WALLON DU BOIS. (2021). *Panorama bois Wallonie*.

Bijlage

Tabel 3. Meest voorkomende standaardmaten voor naaldhoutproducten

Dikte (mm)	Lengte (mm)																																	
	30	32	38	60	63	64	72	75	89	95	97	100	112	120	122	125	140	145	147	150	172	175	184	197	200	220	222	225	235	247	286	300		
10	■																																	
15								■				■																						
18			■					■				■								■		■												
19		■	■									■				■				■		■												
24/25		■	■									■				■				■		■				■		■						
32		■	■									■				■				■		■				■		■						
36	■				■		■					■		■		■				■		■			■		■		■					
38			■	■		■			■			■				■	■			■		■	■			■		■	■	■	■	■	■	
45										■				■			■									■		■						
48/50			■		■	■		■	■			■				■	■			■		■	■			■		■	■	■	■	■	■	
63								■				■				■				■		■				■		■						
75																■				■		■				■		■						■
100												■																						■

- Tengellat
- Panlat/Plank
- Dakbalk
- Balk ruw gezaagd
- Houtskelethout (gedroogd, geschaafd, afgeronde kantjes)
- Kepers
- Dakspar
- Ligger
- Latten

Nota bene: De afmetingen in de tabel hebben betrekking op ruw gezaagd hout, behalve in het geval van houtskelethout dat gedroogd, geschaafd en afgeschuind is.

De namen die overeenkomen met de secties worden alleen ter informatie gegeven. Ze kunnen van bedrijf tot bedrijf verschillen.

hout bois
info

BOIS HOUT
CONFÉDÉRATION
CONFÉDÉRATION